

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce **Ing. N. P.**, zastoupeného JUDr. Milanem Davidkem, advokátem se sídlem Praha 4, Stallichova 11, proti žalovanému **Magistrátu hlavního města Prahy**, se sídlem Praha 1, Mariánské nám. 2, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 8. 2006, č. j. 2 Cad 83/2005 – 60,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému advokátu stěžovatele, JUDr. Milanu Davidkovi, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 1600 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Magistrátu města Prahy, odboru sociální péče a zdravotnictví, ze dne 12. 7. 2005, č.j. SOC 113270/2005. Žalovaný jím zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu městské části Praha 11, odboru sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 28. 4. 2005, č.j. OSVZ/124/05/Šna/ŠM, kterým prvoinstanční správní orgán nepřiznal žalobci jednorázovou dávku sociální péče, a toto rozhodnutí potvrdil.

Městský soud v Praze vycházel z následujícího skutkového stavu: Dne 31. 1. 2005 podal žalobce žádost o poskytnutí jednorázové dávky sociální péče. Současně předložil čestné prohlášení, ve kterém uvedl, že je majitelem 1/5 rodinného domu v Chorvatsku. Žalobce je uživatelem bytu 4+1 s příslušenstvím v Praze 4 – Chodov, tento byt užívá na základě nájemní smlouvy na dobu neurčitou od 1. 9. 2003. Přípisem ze dne 23. 2. 2005 bylo řízení o dávce přerušeno s tím, že od 1. 2. do 23. 2. 2005 byly ze strany správního orgánu prováděny pokusy o provedení sociálního šetření v bytě, avšak bezúspěšně. Proto byl žalobce vyzván, aby do 8 dnů určil termín, kdy bude možno sociální šetření o majetkových poměrech v bytě provést. Žalobce byl poučen, že v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta. Součástí správního spisu je rovněž záznam ze dne 27. 4. 2005, podle kterého vzal žalobce výše uvedenou výzvu na vědomí.

Rozhodnutím ze dne 28. 4. 2005 nepřiznal správní orgán prvního stupně žalobci jednorázovou dávku sociální péče s odůvodněním, že žalobce neumožnil správnímu orgánu provést sociální šetření ohledně svých majetkových poměrů v bytě. Na výzvu správního orgánu, aby do 8 dnů oznámil termín šetření, nereagoval. Nesplnil tedy ve stanovené lhůtě své povinnosti dle § 7 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti (dále jen „zákon o sociální potřebnosti“). Žalobce je spolumajitelem nemovitosti, kterou neužívá k trvalému bydlení; podle § 1 odst. 3 písm. c) zákona o sociální potřebnosti, si tak může zvýšit příjem vlastním přičiněním, tj. prodejem nebo jiným využitím vlastního majetku. Nelze jej proto považovat za občana sociálně potřebného dle § 2 zákona o sociální potřebnosti.

Podané odvolání žalovaný zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Žalobce podle něj odmítl osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku sociální péče a správní orgán prvního stupně proto rozhodl v souladu s § 7 odst. 2 zákona o sociální potřebnosti, pokud jeho žádost zamítl. Odvolací orgán neshledal důvod pro změnu nebo zrušení napadeného rozhodnutí.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu dospěl Městský soud v Praze k závěru o nedůvodnosti podané žaloby. Dle názoru soudu může správní orgán na základě dikce § 7 odst. 1 zákona o sociální potřebnosti provést k ověření skutečností uvedených žadatelem v čestném prohlášení sociální šetření v místě bydliště žadatele. Uvedené je v souladu s § 3 odst. 2 citovaného zákona, podle něhož se občan nepovažuje za sociálně potřebného, i když jeho příjem nedosahuje částek životního minima, jestliže jeho celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mu mohou plně zaručit dostatečné zajištění jeho výživy a ostatních základních osobních potřeb a nezbytných nákladů na domácnost a toto zajištění vlastním přičiněním lze na občanu spravedlivě žádat. Přes opakované výzvy, včetně poučení o následcích jejich neuposlechnutí, žalobce neposkytl k provedení šetření součinnost. Soud nepřisvědčil námitce žalobce, že postup správního orgánu je šikanózní, neboť již dříve bylo šetření v bytě žalobce provedeno. Každá žádost o dávku zahajuje vlastní správní řízení, ve kterém musí žadatel o dávku dokládat svou sociální potřebnost. Zároveň musí v každém řízení prokázat, že nemá žádný majetek, který by mu umožňoval dostatečné zajištění. Tomuto účelu slouží sociální šetření v bytě žadatele, které je plně v pravomoci správního orgánu dle § 32 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“), ve spojení s § 7 odst. 1 zákona o sociální potřebnosti. Žalobce neumožnil správnímu orgánu přesvědčit se o jeho sociální potřebnosti provedením sociálního šetření v jeho bytě, přestože byl vyzván, byla mu poskytnuta přiměřená lhůta a byl poučen o následcích své pasivity. Pokud žalobce ani po tomto poučení neoznámil správnímu orgánu termín možného provedení sociálního šetření, neporušil správní orgán prvního stupně ani odvolací správní orgán zákon tím, že dávku sociální péče dle § 7 odst. 2 zákona o sociální potřebnosti žalobci nepřiznal.

Rozsudek Městského soudu v Praze napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, ve které uplatnil důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel doložil všechny doklady prokazující jeho sociální potřebnost a není podle jeho názoru nutné, aby jej správní orgán vždy navštěvoval v jeho bytě a zjišťoval další okolnosti. Toto není podmínkou pro přiznání dávky a stěžovatel považuje postup správního orgánu za šikanózní a nemístný. Ustanovení § 32 odst. 1 a 2 správního řádu podle něj nestanovují jako podmínku pro vydání rozhodnutí soustavné navštěvování bytu stěžovatele ze strany správního orgánu, navíc toto šetření již dříve proběhlo a u stěžovatele se z pohledu jeho majetkové a sociální situace nic nezměnilo. Předložené doklady jsou podle stěžovatele k prokázání jeho sociální potřebnosti dostatečné.

Stěžovatel je spoluvlastníkem pouze minoritní části nemovitosti v Chorvatsku (20 %), nemůže ji sám ani pronajímat ani prodat, neboť ostatní spoluvlastníci si prodej či jiné vypořádání absolutně nepřejí. Nemovitost užívají ostatní spoluvlastníci ke svému trvalému bydlení, stěžovateli ničeho naplatí, ačkoliv je o to několikrát žádal. Stěžovatel nemá žádný příjem a je proto sociálně potřebnou osobou, které náleží nároky vyplývající ze zákona o sociální potřebnosti. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se vyjádřil ke kasační stížnosti přípisem ze dne 11. 4. 2007. Námitka, podle níž se již v minulosti konalo sociální šetření v bytě stěžovatele, dle názoru žalovaného neobstojí. Správní orgán je povinen zjistit přesně a úplně skutečný stav věci. V době od provedení posledního šetření mohlo podle žalovaného dojít ke změnám majícím vliv na rozhodnutí. Dle platné právní úpravy určuje rozsah a způsob zjišťování podkladů pro rozhodnutí správní orgán. Pokud se tedy správní orgán rozhodl provést sociální šetření v žalobcově bytě, postupoval v souladu se zákonem a žalobce byl povinen sdělit termín, kdy je možné sociální šetření provést. Jestliže tak neučinil, musí nést následky tohoto svého rozhodnutí, na které byl v souladu se zákonem upozorněn.

Skutečnosti týkající se sociální potřebnosti stěžovatele pak nemají podle žalovaného na správnost napadených rozhodnutí žádný vliv. V daném případě bylo rozhodnuto podle § 7 odst. 2 zákona o sociální potřebnosti, správní orgán tedy hodnotil pouze to, zda jsou splněny podmínky pro jeho aplikaci.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze v rozsahu stěžovatelem uplatněných stížných bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel napadá rozsudek Městského soudu v Praze z důvodu vymezeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky (aplikace § 7 zákona o sociální potřebnosti) soudem v předcházejícím řízení. Skutkový stav, tak jak byl zjištěn v řízení před Městským soudem v Praze, stěžovatel nijak nezpochybnil, Nejvyšší správní soud jej považuje za dostatečně zjištěný, a proto z něj sám vycházel i v řízení o kasační stížnosti. O věci uvážil Nejvyšší správní soud takto:

Podle § 7 odst. 1 zákona o sociální potřebnosti je žadatel o dávku sociální péče nebo příjemce dávky sociální péče povinen osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, dát písemně souhlas k ověření těchto skutečností a na výzvu

se osobně dostavit k příslušnému orgánu, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav. Tato povinnost platí obdobně pro společně posuzované osoby.

Podle § 7 odst. 2 citovaného zákona nesplní-li žadatel o dávku, příjemce dávky nebo společně posuzovaná osoba ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavci 1, může být po předchozím upozornění žádost o dávku sociální péče zamítnuta, výplata dávky sociální péče zastavena nebo dávka sociální péče odejmuta.

Úvodem je nutno přisvědčit stěžovateli, že z citovaných ustanovení zákona o sociální potřebnosti nelze vyvodit bezpodmínečnou nutnost provedení sociálního šetření v bytě žadatele o dávku v každém správním řízení za všech okolností. Sociální šetření tohoto typu je nepochybně citelným zásahem do soukromí žadatele o dávku a může jím být oprávněně takto vnímáno. Opakované provádění sociálního šetření v bytě žadatele v krátkých časových odstupech týmž orgánem státní správy tedy podle okolností může vykazovat znaky šikanózního jednání, resp. zneužití mocensky nadřazeného postavení úřadu. Nejvyšší správní soud je nicméně přesvědčen, že v projednávané věci k takovému postupu správního orgánu nedošlo.

Stěžovatel v odvolání proti prvoinstančnímu správnímu rozhodnutí uvedl, že v minulosti již bylo u něj sociálním odborem Úřadu městské části Praha 11 sociální šetření provedeno; krátce před zahájením řízení o předmětnou dávku sociální péče pak bylo u něj provedeno sociální šetření orgánem sociálně-právní ochrany dětí téhož úřadu. Prohlídku u něj prováděla rovněž Policie ČR.

K tomu je nutno uvést, že každé z uvedených šetření se zjevně týkalo jiné záležitosti stěžovatele a pokaždé tedy bylo vedeno potřebou osvědčení jiných skutečností. Zatímco předmětem zájmu orgánu sociální péče je zjištění majetkových poměrů žadatele o dávku, cílem šetření orgánu sociálně-právní ochrany dětí je zejména ověřit, zda je prostředí způsobilé (vhodné, nezávadné) z hlediska ochrany zájmů nezletilých dětí. (Poukaz na prohlídku provedenou Policií ČR je pak zcela nekonkrétní a není z něj možné zjistit, z jakých důvodů k ní došlo.) Byť tedy může stěžovatel subjektivně vnímat tato (z jeho pohledu opakovaná) šetření jako zbytečná, není tomu tak, neboť každé bylo prováděno jiným subjektem a za jiným účelem. Ani Nejvyšší správní soud proto neshledal postup správních orgánů v daném případě šikanózním či neodůvodněným.

Správní orgán se v průběhu měsíce února 2005 pětikrát pokusil provést šetření v bytě stěžovatele, pokaždé zanechal o svém pokusu oznámení. Následně stěžovatele vyzval, aby v přiměřené lhůtě oznámil termín, kdy bude možno šetření v jeho bytě provést. Současně byl stěžovatel poučen o následcích neuposlechnutí výzvy. Rovněž dle názoru Nejvyššího správního soudu postupoval správní orgán v souladu se zákonem a podmínky § 7 odst. 2 zákona o sociální potřebnosti pro zamítnutí žádosti stěžovatele o jednorázovou dávku sociální péče byly v daném případě splněny. Rozsudek Městského soudu v Praze tedy netrpí vadou podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování

právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. převzetí a přípravu zastoupení a písemné podání soudu, ve výši 2 x 500 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 1600 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 13. prosince 2007

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu